

Informationsunderlag

Datum: 2025-10-23

Diarienummer: 10-2025-1661

Handläggare: Hedvig Aspenberg

Telefon: 031-626000

E-post: hedvig.aspenberg@goteborgenergi.se

Riktlinjer för direktavkastning och ägarstyrda investeringar

Sammanfattning

Information om två nya riktlinjer kommunfullmäktige har tagit beslut om:

"Göteborgs Stads riktlinje för direktavkastning från Stadshuskoncernen" med målet att uppnå en direktavkastning på 3 % – 6 % från Göteborgs Stadshus AB.

"Göteborgs Stads riktlinje för hantering av ägarstyrda investeringar" i syfte att skapa förutsättningar för aktiv politisk styrning även utanför den kommunala budgeten. Riktlinjen innebär krav på särskild rapportering till kommunfullmäktige för investeringsbeslut som överstiger 7 800 prisbasbelopp (469 mkr 2025) där styrelsen bedömt att investeringen inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Riktlinjerna bedöms inte ha någon större finansiell påverkan för Göteborg Energi men viss utökad rapportering vad gäller investeringar.

Ärendet

Information om två nya riktlinjer kommunfullmäktige har tagit beslut om.

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade 27 mars 2025 att anta "Göteborgs Stads riktlinje för direktavkastning från Stadshuskoncernen". Syftet är att erhålla förutsägbar och långsiktigt hållbar direktavkastning med målet att uppnå en direktavkastning på 3 % – 6 % från Stadshuskoncernens löpande verksamhet exklusive Framtidenkoncernen och reavinster. Stadshuskoncernens soliditet exklusive Framtidenkoncernen ska uppgå till minst 25 % efter att årets direktavkastning räknats av.

Fullmäktige beslutade 11 september 2025 att anta "Göteborgs Stads riktlinje för hantering av ägarstyrda investeringar". Riktlinjen, som gäller för nämnder och investerande styrelser inom Stadshuskoncernen, styr vilka principer som ska gälla för beredning, beslut och uppföljning av större, komplexa och betydande investerings- och exploateringsprojekt. Syftet är att skapa förutsättningar för aktiv politisk styrning även utanför den kommunala budgeten.

Nuläge

Riktlinjen för direktavkastning från Stadshuskoncernen

Avkastnings- och soliditetskrav finns inte i ägardirektivet för Göteborgs Stadshus AB till skillnad mot ägardirektiven för bolagen i Göteborg Energikoncernen. Utdelning till Göteborgs Stad 750 mkr enligt kommunfullmäktiges budgetbeslut för 2024 följer riktlinjen. Direktavkastningen från Stadshuskoncernen 2024 och 2022 var inom, men 2023 under, målintervall och soliditeten över målet i riktlinjen. Riktlinjen innebär därför ingen väsentlig ändring i utdelningsnivå eller kapitalstruktur. I riktlinjen har beaktats att direktavkastningen inte ska ta i anspråk kapital som behöver stanna i bolagssektorn och som krävs för återinvesteringar i bolagskoncernens verksamheter och för dess soliditet.

I riktlinjen definieras direktavkastning som summan av utdelning till Göteborgs kommun och kapitaltillskott till bolag i Stadshuskoncernen som utifrån det kommunala ändamålet inte anses ha förutsättningar att finansiera verksamheten. Från den löpande verksamheten i Stadshuskoncernen förväntas direktavkastning beräknat på stadens insatta kapital som vid var tidpunkt är placerat i koncernen. Insatt kapital beräknas som summan av eget kapital i Göteborgs Stadshus AB samt koncernens övriga ansamlade vinstmedel med avdrag för Förvaltnings AB Framtidens andel.

Riktlinjen för hantering av ägarstyrda investeringar

Stadens investerande bolag inom Stadshuskoncernen samt investerande och stadsutvecklande nämnder omfattas av denna riktlinje som utgår från två investeringstyper där för bolagen gäller:

- Ägarstyrda investeringar - investeringsprojekt som förutsätter ställningstagande eller beslut av kommunfullmäktige.
- Verksamhetsstyrda investeringar – övriga investeringsprojekt som hanteras fullt ut på styrelsenivå utifrån interna styrprinciper och delegationsordningar.

Enligt kommunallagen ska kommunfullmäktige besluta om ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen. Bolagens ägardirektiv anger att investering som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt ska hemställas till fullmäktige.

- Ägarstyrda investeringar

Ägarstyrda investeringsprojekt förutsätter ställningstagande eller beslut av kommunfullmäktige. Beslutsprocessen för sådana investeringar ska omfatta ställningstagande vid två tillfällen utifrån övergripande planerings- och genomförandefaserna. Syftet är att möjliggöra aktiv styrning kring vägval och avvägningar inför fortsatt planering eller genomförande avseende innehåll, tid och ekonomi.

Inriktningsbeslut – beslut eller ställningstagande i tidigt skede om inriktning för det fortsatta planeringsarbetet avseende innehåll, tid och ekonomi.

Genomförandebeslut – beslut eller ställningstagande kring fastställande av ramar för innehåll, tid eller ekonomi inför ett fortsatt genomförande.

Huvudregeln är att kommunfullmäktige tar ställning endast till inriktningsbeslut. Genomförandebeslut fattas av styrelse respektive nämnd om förutsättningarna vad avser tid, ekonomi eller omfattning /innehåll inte har förändrats väsentligt i förhållande till fullmäktiges inriktningsbeslut. För Göteborg Energis del utgörs ägarstyrda investeringar av investeringar som bedöms vara av principiell beskaffenhet eller av annan större vikt, vilka enligt ägardirektivet sedan tidigare ska hemställas till kommunfullmäktige för ställningstagande.

- Verksamhetsstyrda investeringar

Vad gäller bolagens verksamhetsstyrda investeringar innebär riktlinjen krav på särskild rapportering till kommunfullmäktige för investeringsbeslut som överstiger 7 800 prisbasbelopp (469 mkr 2025) där styrelsen bedömt att investeringen inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Vidarerapportering av sådana investeringar ska ske enligt av Göteborgs Stadshus och Stadsledningskontoret framtagna anvisningar inom ramen för den ordinarie uppföljningen. Av rapporteringen ska styrelsens bedömning framgå varför frågan inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Framtid

Riktlinjerna bedöms inte innebära någon större finansiell påverkan för Göteborg Energi men viss utökad rapportering vad gäller investeringar.

Göteborg som ovan

Per-Anders Gustafsson